

Nieuwsbrief 122

Petrus Canisiuskerk

Zomer 2024

O.L. Vrouw van Nijmegen

Voorwoord

Het staat er zo eenvoudig vermeld, door de schrijver van de Handelingen van de Apostelen, dat de leerlingen na de Hemelvaart op de zogeheten Olijfberg afdaalden naar Jeruzalem en naar de bovenzaal gingen, waar ze gewoonlijk verbleven. Er volgden dagen van gebed, van inkeer en van onzekerheid: de leerlingen, samen met de vrouwen die Jezus vergezelden, zoals Maria Magdalena, met Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broers. (Hand. 1: 12-14). Er was dus ergens een huis in Jeruzalem, waar ze altijd welkom waren. Over dat huis wordt verder niets verteld. Op Pinksteren waren zij er nog en werd dat huis vervuld van een soort windvlaag. Er gebeurde iets met de aanwezigen: de leerlingen, de vrouwen, de familie. Zij raakten vol van heilige Geest. (Hand. 2: 1-4). Iconenschilders hebben deze laatste gebeurtenis vastgelegd met de mooist denkbare kleuren. De leerlingen, gezalfd tot apostelen, met Maria. Op deze Pinkster-icoon zie je bijna nooit Maria Magdalena of de broers van Jezus.

Alle aandacht gaat uit naar die mannen, die begonnen waren als schuchtere leerlingen, en nu toegerust werden om uit te groeien tot zendelingen, tot apostelen, tot verkondigers van het Messiaanse Heil. En dan Maria. Ze moet geliefd geweest zijn en ze moet in de herinnering van de Oerkerk ook echt een aanwezige persoonlijkheid geweest zijn. Was zij het die de boel bij elkaar hield? Was zij het die een aandachtig oor had voor de apostelen, als ze terugkeerden vol verhalen meegebracht van hun reizen naar Alexandrië, naar Antiochië, naar het Noorden, naar het Zuiden? De orthodoxe traditie wil ons met iconen dat beeld overbrengen. Ik geloof het graag.

Iedereen die ervaring heeft met opvoeding, onderwijs en coaching, weet hoe belangrijk 'een luisterend oor' van een derde is: het oor van grootouders, van gepensioneerden, soms van gehandicapten en zieken. Ze luisteren graag naar het verhaal dat in de woorden van de verteller vorm krijgt. Door het te vertellen wordt de ervaring verwerkt. Vreugde en verdriet worden gedeeld. Zoiets moet de rol van Maria geweest zijn in de apostolische tijd: de moeder van de Heer die met een luisterend oor verschillende ervaringen verenigde.

Eduard Kimman, pastoor

Open Monumenten Weekend

Op 14 en 15 september 2024 is het in heel Europa Open Monumentendag. Dit jaar is het thema: erfgoed van routes, netwerken en verbindingen. Dat past mooi bij de Canisiuskerk, die langs de oude uitvalsweg, geheten Molenstraat, naar Grave is gelegen op een plek, waar in de Middeleeuwen kanunniken woonden. De patroon van onze kerk, Petrus Canisius, geboren in 1521 in Nijmegen, heeft in zijn leven vermoedelijk meer dan 100.000 kilometer gewandeld in Europa. In zijn werkzame leven, als jezuïet, was hij de grondlegger van 12 middelbare scholen, jezuïetencolleges. Als provinciale overste bezocht hij ze jaarlijks: Innsbruck, Wenen, Praag, en nog verder naar Oost-Europa.

Maar Petrus Canisius is niet het enige punt van interesse. Wim van Woerkom (1905-1998) was een Nijmeegse beeldend kunstenaar. Hij is bekend als graficus, glazenier, ontwerper, schilder en tekenaar. Onze kerk beschikt over liturgische paramenten, ontworpen door hem en uitgevoerd door de Firma Stadelmaier, Atelier voor Kerkelijke Gewaadkunst.

In december wordt altijd uitgesteld de kerstgroep, gemaakt door hem en zijn dochter Jehanne van Woerkom. De veelzijdigheid van Van Woerkom is vooral te zien in de glas-in-beton ramen, de gebrandschilderde ramen en de kruiswegstaties van onze kerk, die alle van zijn hand zijn. Tijdens dit weekeinde zullen we een kleine tentoonstelling wijden aan deze veelzijdige kunstenaar. (EK)

Vakantie

Pastoor Eduard Kimman SJ is afwezig vanaf maandag 12 augustus tot en met woensdag 4 september. De dagelijkse vieringen gaan in deze periode door. Soms is er een eucharistieviering, soms is er een woord- en communieviering. Per week wordt dit bekend gemaakt op het mededelingenbord achterin de kerk.

In Memoriam Annie van Elk – Janssen 1937 – 2024

Annie is jarenlang een trouwe vrijwilligster in onze kerk geweest. Zij was actief in de Open Kerk waar zij op vrijdag de inschrijving van de misintenties verzorgde. Ook was zij door de week acoliet/lectrice en verleende zij hand- en spandiensten in de sacristie, zoals het repareren van misgewaden.

In memoriam Mieke Stockmann-Aldenhuijsen 1937 - 2024

Mieke Stockmann was een van de gastvrouwen van de Open Kerk. Zij had een luisterend oor voor iedereen en kon prachtig gedichten voordragen.

Afscheid Gerard van Hooijdonk

Op zondag 29 april 2024 heeft cantor Gerard van Hooijdonk afscheid genomen.

Juni de maand van de devotie van het Heilig Hart van Jezus

In onze taal komen veel uitdrukkingen voor met het woord hart: ‘Van hart tot hart’, ‘heb het hart niet’, ‘met hart en ziel’, enzovoort. In het menselijk lichaam neemt het hart een centrale plaats in en het is dan ook tot symbool geworden van de hele persoon: gevoel en verstand komen erin samen en brengen de mens tot handelen, kiezen en beslissen.

Wie vertrouwd is met gebed en stilte, weet dat het lichaam als het ware mee resoneert met het gebed. Dat wordt door kunstenaars expliciet gemaakt in beelden die ons soms wat merkwaardig voorkomen, maar die toch concreet proberen te maken wat anders abstract zou blijven. Afbeeldingen van de vereniging van God en mens in het gebed tonen soms expliciet de uitwisseling van de harten: een biddende mens geeft het eigen hart aan Christus, die in ruil zijn hart geeft. Je kunt ze bijna pakken, zo concreet wordt het gemaakt.

Zo kon het hart van Jezus, ja het heilig hart van Jezus, tot voorwerp van devotie worden. Je kon je ertoe richten, je kon ernaar verlangen, je kon ermee verenigd worden.

Menselijke kant van Jezus

De devotie of toewijding tot het Heilig Hart van Jezus doet halverwege de middeleeuwen haar intrede in het kerkelijk leven. Langzaam verschuift dan de aandacht voor de goddelijkheid van Jezus naar zijn menselijke kant. Het zijn niet de geringsten die zich eraan wijdden: Thomas van Aquino, Antonius van Padua, Franciscus van Assisi en Bernardus van Clairvaux. Laatstgenoemde was een gedreven abt van cisterciënzer monniken, die optreden in de wereld niet schuwde maar tegelijk een intensief innerlijk leven leidde van vertrouwelijkheid met Christus, die voor hem zo nabij was dat hij afgebeeld wordt voor het kruis maar dan zo dat Jezus van het kruis af hem tegemoet komt met uitgestrekte armen. Het is een uiterlijk beeld geworden van de intimiteit van het gebed.

In de zeventiende eeuw krijgt de Heilig Hartdevotie een nieuwe impuls door de visioenen van Margaretha Maria Alacoque, een kloosterzuster in Paray-le-Monial.

Zij voerde gesprekken met Christus als deze haar verscheen en bracht deze conversatie ook naar buiten. Haar openbaringen zorgden zowel binnen het klooster als daarbuiten voor verwarring en tegenspraak. Mede door de tactvolle leiding van de jezuïet Claude la Colombière begonnen gelovigen stilaan gehoor te geven aan de oproepen van het Heilig Hart om Zijn liefde meer te laten spreken. Het eerste Heilig Hartfeest werd gevierd op 21 juni 1675 in aanwezigheid van zuster Margaretha Maria Alacoque en pater Claude la Colombière.

Heilig Hart in de liturgie

In 1856 werd het feest van het Heilig Hart officieel in de liturgie opgenomen. Tot op vandaag wordt het gevierd op de derde zondag na Pinksteren en zeker ook in de kringen van jezuïeten blijft het iets speciaals. De voorloper van Ignis Webmagazine was het tijdschrift ‘De Heraut van het Heilig Hart’. De devotie tot het Heilig Hart bleef de jezuïeten altijd vergezellen, al is het niet eenvoudiger geworden om daar vandaag de dag een inspirerende inhoud aan te geven. Toch blijft het een uitdagend stukje geschiedenis: steeds blijkt zo’n devotie een antwoord op bewegingen in de geest van de tijd die elders een gebrek tonen.

Dit artikel is in verkorte vorm overgenomen uit Ignis Webmagazine (auteurs Ben Frie S.J. en Dries van den Akker S.J.) (CG)

Kerkelijke feestdagen

26 mei Hoogfeest van de Heilige Drie-eenheid
02 juni Sacramentsdag
07 juni Hoogfeest Heilig Hart van Jezus
24 juni Geboorte H. Johannes de Doper
29 juni HH Petrus en Paulus
31 juli Feest van H. Ignatius van Loyola
15 aug Hoogfeest Maria Tenhemelopneming

Kopij

Kopij te zenden aan info@canisiuskerk.nl
Sluitingsdatum vrijdag 16 augustus 2024

Wekelijks

Alle weekdays:

Eucharistieviering 12.15 uur

Maandag:

kerk open van 09.30 – 13.00 uur

Dinsdag t/m zaterdag:

kerk open van 09.30 – 16.00 uur

Zaterdag:

Biechtgelegenheid na de mis tot 13.15 uur

Zondag:

09.30 uur stille mis

10.30 uur Latijnse Mis met AMDG-koor
op de even zondagen

10.30 uur Nederlandse mis met samenzang
op de oneven zondagen

Contact

U kunt ons dagelijks bereiken van 09.30 – 13.00 uur
024-3226480; info@canisiuskerk.nl; voor
ziekenbezoek, opgave van misintenties (€10,00),
aanvraag doop, H. Communie, Vormsel, huwelijk
etc., vervoer i.v.m. bezoek zondagsmis, indien u
vrijwillig(st)er wilt worden of lid van het AMDG-
koor.

Onze kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Brochure en replica Mariabeeldje

De brochure over O.L. Vrouw van Nijmegen en een
replica van het beeldje zijn te koop in de Open Kerk.

Colofon

De Petrus Canisiuskerk wordt bediend door pastoor
Eduard Kimman SJ en de paters Jan van de Poll SJ
en Joop van Banning SJ.

Tevens gaan de paters Charles Ajogi CSSP en Jesus
Manuel Baena SCJ regelmatig voor.

Het programma van het AMDG-koor tot de zomervakantie:

Zondag 2 juni

*Gretchaninoff, Missa Festiva (incl. Benedictus);
Franck, Panis Angelicus, Stravinsky, Ave Maria,
Liszt, O salutaris hostia*

Zondag 16 juni

*Schubert, Deutsche Messe (1,2,5,7(1+4) en met Schlussgesang);
Saint-Saëns, Avé Verum, Mozart, Ave Verum Corpus;*

Zondag 30 juni

*Haydn, M., Missa Sancti Gabrielis;
Dvorák, Avé Maria, Saint-Saëns, Ave Verum,
Bruckner, Locus Iste, Graduale*

Zondag 14 juli Vierdaagsemis

*Finkers, Sint-Jorismis;
Saint-Saëns, Tollite Hostias, Duruflé, Notre Père,
Fauré, Cantique de Jean Racine*

Glas-in-beton-raam W. van Woerkom

**Meer informatie over onze kerk en de andere
kerken in onze parochie kunt u vinden op de
website: <https://stefanus.nl>.**